

Modernizare socială și instituțională în Principatele Române, 1831-1859. Coordonatori: Venera Achim și Viorel Achim.

București: Editura Academiei Române, 2016, 236 p. ISBN 978-973-27-2607-5

Studiile despre modernizare, ca proces desfășurat la scară mondială în ultimele trei secole, constituie una din direcțiile importante ale cercetării istorice contemporane. Dacă ne referim la istoria României și în particular la principatele române și la Vechiul Regat, prima modernizare a fost în epoca regulamentară, care acoperă *grosso modo* intervalul cuprins între introducerea Regulamentelor organice (1 iulie 1831 în Țara Românească și 1 ianuarie 1832 în Moldova) și Convenția de la Paris (7/19 august 1858), care a stabilit un nou statut politic și administrativ al principatelor. Transformările de ordin instituțional, administrativ, financiar, cultural, dar și social care s-au petrecut atunci au fost fără precedent și au făcut posibile marile reforme de după 1859, din timpul domniei lui Alexandru Ioan Cuza, și dezvoltările din epoca ulterioară, până la primul război mondial. Începând cu A. D. Xenopol, istoricii români au scos în evidență

prefacerile produse în epoca regulamentară, crearea unui nou cadru juridic care a favorizat mișcarea de regenerare națională, lupta între vechi și nou, apariția spiritului public la noi etc. Studiarea modernizării în epoca regulamentară este esențială pentru înțelegerea istoriei României în secolul al XIX-lea, dar și a celei ulterioare.

Cele 15 studii cuprinse în acest volum fie abordează chestiuni conceptuale legate de problema modernizării, cu aplicare la cazul românesc, fie lămuresc unele probleme referitoare la începuturile și cronologia epocii regulamentare, fie se ocupă de câte un aspect al modernizării în domeniile social și instituțional. Un grupaj de trei studii este consacrat dezrobirii țăganilor, una din marile reforme sociale petrecute atunci. Prin tematica lor și prin noutățile documentare și interpretative pe care le aduc, aceste studii reprezintă contribuții la cunoașterea epocii de început a modernității românești.

CUPRINS

Cuvânt înainte, p. 7-12

Foreword, p. 13-19

I. Modernizare și occidentalizare în Principatele Române la mijlocul secolului al XIX-lea

Cătălin TURLIUC, *Emancipare, occidentalizare și transfer normativ la mijlocul secolului al XIX-lea în societatea românească*, p. 23-31

Alexandru MAMINA, *Dispozitivele sociale ale modernizării: factori interni și externi*, p. 33-36

II. Epoca regulamentară - modernizare politică și administrativă

Marian STROIA, *Periodizarea epocii regulamentare. Puncte de vedere*, p. 39-44

Bogdan POPA, *Reformator sau cuceritor? Cariera lui Pavel Dmitrievici Kiselev în Rusia și în Principatele Române*, p. 45-57

Daniela BUȘĂ, *Percepția străinilor privind modernizarea regimului politic în Principatele Române, 1830-1850*, p. 59-73

Constantin ARDELEANU, *Sistemul vamal al Principatelor Române în lumina unor documente britanice inedite (1829-1853)*, p. 75-95

III. Aspecte ale modernizării sociale și culturale a Principatelor Române în epoca regulamentară

Silviu VĂCARU, *Încercări de protejare a patrimoniului cultural în perioada regulamentară*, p. 99-108

Ileana CĂZAN, *Între corupție și nepăsare. Aspecte edilitare în București la început de modernitate*, p. 109-115

Ștefan PETRESCU, „*Cu lacrimi fierbinți mă rog..." Despre sărăcie și alteritate în jalbele din arhiva Eforiei Caselor Făcătoare de Bine din Țara Românească (1832-1840)*”, p. 117-126

Costin SCURTU, *Biserica Ortodoxă Română sub Regulamentele organice*, p. 127-135
Alexandrina CUȚUI, *Clericii ortodocși participanți la evenimentele din 1848 din Principatele Române și represaliile la care au fost supuși după înfrângerea revoluției*, p. 137-146

IV. Mișcarea aboliționistă și dezrobirea Țiganilor

Viorel ACHIM, *Transformări sociale în cadrul populației țigănești în epoca dezrobirii: sedentarizarea și legarea de ocupația agricolă*, p. 149-166

Raluca TOMI, *Mișcarea aboliționistă și opinia publică din Principatele Române - mijloace de influențare*, p. 167-178

Venera ACHIM, *Proprietarii de robi și dezrobirea*, p. 179-191

*

Anton COȘA, *Rolul lui Mihail Kogălniceanu în acordarea de drepturi civile și politice catolicilor din Moldova*, p. 193-210

Indice, p. 211-227

Autorii, p. 229-234

Contents, p. 235-236